

ПЕТРЕНКО В'ячеслав Андрійович
Київський інститут Національної гвардії
України

**ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПРОТИДІЇ
МАНІПУЛЯТИВНОМУ МОВНОМУ ВПЛИВУ
В ПРОФЕСІЙНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ОФІЦЕРА НГУ**

Сучасна інформаційна боротьба та стрімке зростання швидкості поширення інформації загострюють проблему маніпулятивного мовного впливу в суспільстві. Особливої актуальності набуває ця проблема в професійній комунікації військових правоохоронців.

Засоби маніпулятивного мовного впливу, передусім емоційно забарвлені вирази, спотворення інформації та використання двозначних термінів, можуть негативно впливати на прийняття оперативних рішень і порушувати внутрішню комунікацію в правоохоронних структурах [1, с. 34–78].

Метою цього дослідження є виявлення основних чинників ефективного формування вмінь протидіяти маніпулятивному мовному впливу в професійній комунікації офіцера НГУ.

Дослідження базується на аналізі науково-навчальної літератури, що стосується комунікативної компетентності, психології індивідуальної роботи та культури мовлення у професійній діяльності [1, с. 34–78; 2, с. 45–68; 3, с. 112–130; 5, с. 150–170]. У виявленні методів протидії маніпулятивному мовному впливу були також використані дослідження з культури мовлення [4, с. 100–120].

Комунікативна компетентність, уміння досягати ефективності комунікації, передусім здатність аналізувати кожну конкретну комунікативну ситуацію, знання індикаторів маніпулятивного впливу, уміння визначати мету мовного впливу – свою та співрозмовника – сприяють своєчасному виявленню

маніпулювання, що є першим кроком у протидії небажаному маніпулятивному впливу [1].

Для виявлення маніпулятивних стратегій важливими є також навички критичного аналізування інформації [2, с. 45–68].

Дослідження із психології визначають, що психологічна готовність фахівців, їхня здатність розпізнавати емоційне забарвлення повідомлень та аналізувати мотиваційні чинники сприяють своєчасній нейтралізації спроб маніпуляції [3, с. 112–130].

Науковці також стверджують, що високий рівень культури мовлення дозволяє сформувати чіткий та зрозумілий стиль спілкування, а це ускладнює застосування маніпулятивних мовних прийомів [4, с. 100–120]. Крім того, поєднання професійної мови з елементами доступності дозволяє забезпечити ефективне сприйняття інформації у спілкуванні з різними комунікантами [5, с. 150–170], що сприяє, на нашу думку, точності та однозначності сприйняття повідомлень, формує звичку уникати незрозумілості та двозначності у своїх повідомленнях і навичок виявлення подібних засобів у мовленні співрозмовника.

Аналіз наукових джерел дозволив визначити чинники ефективного формування вмінь протидіяти маніпулятивному мовному впливу в професійній комунікації офіцера НГУ:

підвищення інформаційної грамотності через регулярне проведення тренінгів і семінарів, що сприяють розвитку критичного мислення;

розвиток комунікативної компетентності, зокрема вмінь точного формулювання думок та аналізу отриманої інформації;

психологічна підготовка для формування вмінь виявляти емоційно забарвлені повідомлення, виявляти мету їх застосування, а також нейтралізувати їх вплив на формування оцінки подій та явищ;

формування високої культури мовлення, що забезпечує стандартизацію офіційної комунікації та зниження ризиків маніпуляції.

Можемо стверджувати, що протидія маніпулятивному мовному впливу в професійній діяльності офіцера НГУ можлива лише за умов комплексного

підходу, який інтегрує знання з мовної комунікації, психології та культури мовлення.

Виявлені чинники ефективності протидії маніпулятивному мовному впливу в професійній комунікації офіцера НГУ демонструють, що кожен з елементів має зв'язок із загальною ефективністю комунікації у правоохоронних структурах. За результатами дослідження можемо стверджувати, що підвищення культури мовлення сприяє не лише підвищенню ефективності професійної комунікації, а й зменшенню ймовірності використання маніпулятивних мовних засобів. Отже, комплекс заходів, спрямованих на розбудову комунікативної компетентності, має стати пріоритетом у підготовці військових правоохоронців.

У результаті дослідження можемо стверджувати, що протидія маніпулятивному мовному впливу в професійній діяльності офіцера НГУ потребує системного підходу, який передбачає підвищення інформаційної грамотності, розвиток комунікативної компетентності та впровадження психологічних методів аналізу інформації.

Усі запропоновані елементи мінімізують ризики маніпулятивного впливу в професійній комунікації офіцера НГУ. Уважаємо, що регулярне застосування запропонованих заходів здатне підвищити ефективність професійної мовної комунікації та убезпечити військових правоохоронців від небезпеки маніпулятивного впливу. Уміння ж протидіяти маніпулюванню є важливим чинником успішності професійної діяльності офіцера НГУ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Посмітна В. В. Мовна комунікація у професійній діяльності: навч. посіб. Київ: Київський ін-т НГУ, 2023. 188 с.
2. Крашеніннікова Т. В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: навчальний посібник. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с.
3. Неурова А., Романишин А. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями: навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 335 с.
4. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1994. 231 с.

5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібник. Київ: Каравела, 2005. 352 с.